

Norwegian Financial Mechanism 2009-2014
Programul RO 24 „Întărirea capacității judiciare și cooperare”

Proiectul “Consolidarea capacității sistemului judiciar din România de a face față noilor provocări legislative și instituționale/ Strengthening the capacity of the Romanian judicial system to face new legislative and institutional challenges”

CONFERINȚĂ/CONFERENCE

privind aspecte de practică neunitară intervenite de la intrarea în vigoare a Noului Cod penal și Noului Cod de procedură penală/ on aspects of non-unitary jurisprudence occurred after the entry into force of the new Criminal Code and the New Code of Criminal Procedure

București, 3-4 noiembrie 2014 / Bucharest, 3-4 November 2014
Aula Institutului Național al Magistraturii (Bd. Regina Elisabeta, nr. 53, sector 5)

Obligarea la muncă neremunerată în folosul comunității în cadrul procesului penal, de la teorie la practică. Probleme privind cooperarea inter-instituțională în executarea sancțiunilor penale neprivative de libertate.
- sinteza prezentării -

I. Obligarea la muncă neremunerată în folosul comunității în procesul penal

A. Prezentarea cadrului general

- Prestarea unei munci neremunerate în folosul comunității are o natură juridică diferită, în funcție de temeiul în care aceasta este dispusă.
- În cazul în care este aplicată corelativ renunțării la urmărirea penală, amânării aplicării pedepsei ori suspendării executării pedepsei sub supraveghere, aceasta are natura unei obligații impuse inculpatului de procuror sau de instanța de judecată. Impunerea obligației este facultativă în primele două cazuri și obligatorie în cel de-al treilea.
- Prestarea unei munci în folosul comunității poate să constituie însă și o modalitate de individualizare a executării pedepsei amenzii penale, de către condamnatul care, cu bună-credință, nu este în măsură să execute amenda prin plata efectivă a acesteia.
- Normele legale care fac referire la munca în folosul comunității sunt:
 - ✓ art. 64, art. 85 și art. 93 din Codul penal;
 - ✓ art. 318, art. 404, art. 560-561 și art. 576 din Codul de procedură penală;

- ✓ art. 15, art. 32, art. 61, art. 104-106 art. 115-117 din Legea nr. 252/2013;
- ✓ art. 2, art. 14-21, art. 51-52, art. 57 și art. 89 din Legea nr. 253/2013.

B. Obligarea la muncă neremunerată în folosul comunității dispusă de către procuror

1. Considerații introductive privind renunțarea la urmărirea penală.
 - Sediul materiei.
 - Cauza aplicării limitate a instituției.
2. Consecințele faptului că serviciile de probațiune nu au atribuții în această materie.
 - Rolul procurorului și al organelor de poliție în punerea în executare a obligației de a presta munca neremunerată în folosul comunității.
3. Instituțiile publice din comunitate.
 - Noțiunea de instituții din comunitate.
 - Inexistența persoanelor juridice de drept privat acreditate în vederea efectuării muncii în folosul comunității. Consecințe practice.
 - Obligațiile autorităților publice în ceea ce privește punerea în executare a muncii în folosul comunității.
 - Limitele în care instituțiile publice în cadrul cărora s-a dispus efectuarea muncii în folosul comunității pot formula obiecțiuni cu privire la dispoziția magistratului.
4. Lipsa unor reglementări privind obligațiile persoanei desemnate pentru îndrumarea și verificarea modalității de efectuare a muncii în folosul comunității. Consecințe. Propuneri de remedii practice.

C. Obligarea la muncă neremunerată în folosul comunității dispusă de către instanța de judecată

1. Obligarea la muncă neremunerată în folosul comunității ca obligație aferentă amânării aplicării și suspendării sub supraveghere a executării pedepsei
 - Prezentarea comparativă a reglementărilor
 - Discuții privind condiția manifestării acordului de a presta o muncă neremunerată în folosul comunității în cazul amânării aplicării pedepsei
2. Înlocuirea pedepsei amenzii cu munca neremunerată în folosul comunității
 - Prezentarea reglementării

- Discuții privind competența serviciilor de probațiune de a realiza evaluarea condamnatului pentru care se dispune înlocuirea amenzii penale cu munca neremunerată în folosul comunității
3. Probleme de practică judiciară privind obligarea la muncă neremunerată în folosul comunității de către instanță
- Probleme privind stabilirea faptului că persoana este aptă din punct de vedere al stării de sănătate să presteze munca în folosul comunității
 - ✓ *Momentul stabilirii acestui fapt și autoritatea în fața căreia se face dovada*
 - ✓ *Suportarea costurilor analizelor medicale în cazul persoanelor fără venituri*
 - Neindicarea a două instituții din comunitate în hotărârea instanței. Consecințe. Posibile remedii.
 - Obligarea la prestarea muncii în folosul comunității pe o altă durată decât cea prevăzută de lege. Consecințe. Posibile remedii.
 - Lipsa mențiunii privind obligația de a presta muncă neremunerată în folosul comunității în conținutul acordului de recunoaștere a vinovăției prin care a fost convenită aplicarea pedepsei închisorii, cu suspendarea sub supraveghere a executării acesteia. Consecințe. Posibile remedii.
 - Temeiul legal al solicitării de schimbare a instituțiilor în cadrul cărora trebuie prestată munca în folosul comunității, motivat de faptul că nu au sediul în localitatea în care domiciliază persoana în sarcina căreia a fost stabilită obligația.
 - Discuții privind competența serviciilor de probațiune de a sesiza direct instanța de executare cu privire la nelămuriri în conținutul hotărârilor prin care s-a stabilit obligația prestării muncii în folosul comunității.
- II. Alte probleme controversate privind executarea sancțiunilor penale neprivative de libertate**
- **Probleme generale**
 - ✓ *Atribuțiile consilierului de probațiune*
 - ✓ *Competența teritorială a serviciilor de probațiune.*
 - **Probleme privind executarea pedepselor neprivative de libertate**
 - ✓ *Durata pe care se aplică măsurile de supraveghere în cazul condamnatului major liberat condiționat.*
 - ✓ *Regulile privind reabilitarea aplicabile în cazul pedepsei închisorii cu suspendarea condiționată sau suspendarea sub supraveghere a executării acesteia, aplicată potrivit Codului penal anterior.*

- ✓ Stabilirea în sarcina condamnatului a unor obligații care nu mai sunt prevăzute de legea penală. Consecințe. Posibile remedii.
- **Probleme privind executarea măsurilor educative**
- ✓ Stabilirea momentului de la care începe să curgă durata măsurilor educative neprivative de libertate dispuse de instanță. Interpretarea dispozițiilor art. 511 C.p.p.
- ✓ Înțelesul noțiunii de măsură educativă care are corespondent în legea nouă.

Alexandra Mihaela Șinc,
formator INM